

Վրասանի սարածում Աջարիան վերջին արհմիջոցն միակ կայուն անկյունն էր: Մակայն հանրապետության ընդհանուր հաղթական իրավիճակը այս կամ այն ձևով անդրադարձավ նաև Աջարիայի վրա:

Բոլոր վերջին արհմիջոցն Արասանի կազմում գտնվող այդ ինքնավար հանրապետությունը, որի մակերեսը 3000 քառ. կմ է, իսկ բազմազգ բնակչությունը մոտ 400 հազար մարդ, գրեթե չէր մասնակցում Վրասանի հաղթական զենքուճարին: Աջարիայի հարաբերական ինքնաշարժման հաղթականությունը վերջին ակտը դարձավ հրամարտը

կենցաղային ինքնավար հանրապետությունը գտնվում է Վրասանի ու Թուրքիայի սահմանում և կարևոր ռազմավարական կետերից մեկն է: Գաղսնիլ չէ, որ նախկին ԽՍՀՄ ամբողջ սահմանը համոզմամբ է Ռուսաստանի ազգային և աշխարհադավառական բանակի գոտի: Եւ Երևանի Տաջիկստանում Ռուսաստանի իր համադարձական բանակի գոտին դրաժողովում է բոլոր, այդ բովում նաև ռազմական մեթոդներով, առաջ նախկին ԽՍՀՄ սահմանի մյուս հասկաններում իրավիճակը համեմատաբար հանգիստ է:

Աջարիայի ղեկավարության ներկայիս անկախ դիրքումը ուղ-

նա վերահսկում է կարևոր աղբյուր հանդիսացող էներգետիկայի (բնական, մագնիս և այլն):

Իսկ Աջարիայում ինչպիսի՞ն է ներհաղթական իրադրությունը: Հանրապետությունը հիմնականում առաջնություն է դարձնել նվազագույն ֆանկտիոնային: Գործադրության տևողությունը էլ բարձր է: Իրավիճակը որոշ իմաստով մեղմանում է այն բանի շնորհիվ, որ վրացապարտական սահմանում գտնվող Ռուսաստանի սահմանադրական զորքերը 60 տոկոսով կազմված են ռեզերվակներից: Բազմաթիվ մարտիկ զբաղված են սահմանամերձ առևտրով: Ընդհանուր առ-

ԱՍՏՐԻՍ

Վրասանի վերջին կայուն անկյունն է ենթարկվում Երթայական ռեակցիայի

վրացական կողմից, որ Վրասանի սարածումն միակ վճարմանընդհանուր արդյունքն էր: Աջարիայի Ինքնավար Հանրապետությունում հազվադեպն այստեղեկա կատարվելու են ռուսական ռազմավարական գործունեությունը: Աջարիայի Գերագույն խորհրդի նախագահ Ալան Արաբիձեի որոշումով, ուղղվելով հազվադեպ համակարգը կազմում է ժամանակավոր: Դժվար է ասել, թե «ժամանակավոր» ինչ իմաստով է, քանի որ այսօրվա իրավիճակը միանման չէ նախկին ինքնավարությունների սարածում, նախկին ԽՍՀՄ հանրապետություններում: Օրինակ, վերջին Մերձդնեստրյան Հանրապետությունն անսխալ քանակաբանորեն մի քանի տեղում ռուսական ռազմավարական «Ազատություն» ռազմավարական սկզբունքի համաձայն, սղաբարված են Ռուսաստանում: Այնպես որ, ամենայն հավանականությամբ, Երթայական այն ռեակցիան, որի մասին ժամանակին խոսում էր ԽՍՀՄ առաջին ու վերջին նախագահ Միխայիլ Գորբաչովը, ակունք է դառնում նաև ինքնավարությունների, որոնցից յուրաքանչյուրն ուղղվում է հռչակել արդեն հանրապետությունների ներսում ինքնավարությունների ինֆլուենցիաները և ազգային անկախությունը:

դակորեն կառված է Երթայական մասնավորապես Վրասանում Ռուսաստանի ռազմական ներկայության հետ: Ըստ Վրասանի հետ ձեռք բերված համաձայնության, Ռուսաստանը դեռ 1992 թ. վերջերին դարձավ իր զինվորական ստորաբաժանումները հանրապետության սարածից դուրս բերել, մինչև 1994 թ. առաջ: Բայց դա օտարական հարաբերություններում «սառը դաստիարակ» դարձաբերում էր, երբ Վրասանը Ռուսաստանին մեղադրում էր երկրի սարածային ամբողջականության նկատմամբ ստորահրահմանում ու ռեզիստանցիոն գործունեությունը:

Իրադրությունն առավել կոնկրետացավ այն բանից հետո, երբ 1993 թ. փետրվարի 18-ին Ռուսաստանի Գերագույն խորհուրդն ընդունեց օրենք «Պետական սահմանի մասին»: Մակայն դա բնավ չէր նշանակում, թե խոսքը Ռուսաստանի Գաղտնիության սահմանների մասին է: Այդ օրենքի ընդունումից անմիջապես հետո Ռուսաստանն ու Աջարիան ստորագրեցին լայնածավալ հաղթական ու սոցիալ-տնտեսական դաշինքային, որի համաձայն, միայն Աջարիան անհրաժեշտ օգնություն էր ստանում Ռուսաստանից:

Աջարիայի սարածումն էլ գտնվում կարևոր ռազմավարական ժողովրդական կազմակերպություններից մեկը (ԽՍՀՄ «հարավային դարձաբեր»): Այստեղ է գտնվում նաև Անդրկովկասի խոտորագույն նախաձեռնված գործարանը, որն աշխատել է Վրասանի համար նույնիսկ առավել ճգնաժամային ժամանակահատվածներում: Ավելի ճիշտ, Աջարիան Ռուսաստանի համար բացի մնացյալ ամեն ինչից, այն հանգույցն է, որի միջոցով

մամբ Աջարիայի ղեկավարությունը հսկում է իրադրությունը: Աջարիայի Վրասանի ղեկավարությունից անկախ դիրքումը դուր չէր գալիս նախ և առաջ Վրասանի դեմոկրատիկ ղեկավարին: Եղուարդ Շուարդիան լրջորեն փորձեց Աջարիան վերադարձնել իր ազդեցության ոլորտ, դրա ղեկավար Ալան Արաբիձեին ընդգրկելով Թուրքիա քուր վրացական բանակցությունների մեկնում դասավորություն կազմում: Մակայն դա բաց չէր գալիս և դարձնում մեթոդ է: Աջարիայի Գերագույն խորհրդի նախագահ Ալան Արաբիձեի նկատմամբ մահախոսք ձեռնարկեց ինչպես Շուարդիանի կառավարման սկզբնական օրերում, այնպես էլ վերջին «հիվանդության» ձեռքով, որը գուցե դասահանվածությամբ բուժվում էր հենց այնտեղ, որտեղ բուժվել էր Ռուսաստանի վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրչինը: Թեև, ինչպես նշում են Վրասանի դիտորդները, «Ալան Արաբիձեի հիվանդությունն ունի ոչ այնքան բնախոսական, որքան հարավական երանգ»:

Անկախում, իրադրությունը բաց է փոխվել: 1994 թ. փետրվարի 5-ին օտարական լայնածավալ հաղթական դաշինքային ստորագրումից հետո Վրասանի ու Ռուսաստանի բանակների միջև խոսակցարկելու Աջարիայի ղեկավարության ֆառականությունն ըստ երևույթի աղքատացրել էր: Թեև հարկ է նշել, որ Աջարիայի ինքնավար Երթայական հանրապետության հնարավոր հանգույց է, որին կարելի է վերածել Վրասանի այսօրվա համեմատաբար կայուն այդ անկյունը:

ՌՈՇԱ ԳՄԲԻՐԵՆՆԵՐ,
Պատմագիտության թեկնածու

Էղուարդ Շուարդիանն առաջարկում է վառելանյութի դաշարներ կուսակել

ԹԻՒԼԻՍ, 10 09.08.1994, ՍԱՐԱ: Գալի ձեռք ծանր կլինի: Բնակչությունը լիք է ծնեծի կենտրոնացման և վառելանյութի դաշար կուսակել: Այդ մասին խորհրդարանի հանրապետության էներգետիկ ծագմանի խնդիրներին նվիրված փակ նիստում հայտարարեց Վրասանի դեպարտմենտի նախագահ Էղուարդ Շուարդիանը: Նրա կարծիքով, յնայած էներգետիկ ծագմանին, արտադրությունը լիք է աշխատի, որոշեցի իրավիճակն էլ ավելի չծանրանա: Խորհրդարանի մամուլ կենտրոնում Մնարի քրթակցին հայտնեցին, որ նիստում էլույթ ունեցող Վրացները ճակատագրի ճորի Չեղիան էներգետիկ ծագմանի դասաժամանակը մեկը անվանեց Վրասանի անջատվելը նախկին համաձայնագրական միասնական էներգետիկ համակարգից:

Վարակալության հողը կբաժանվի գյուղացիներին

ԼՈՒԿՈՒՍ, 10 09.08.1994, ՄԱՍԻՔ, ԻՍՍՊՐԵՍ: Ուղեկցականի նախագահ Իսլամ Քարիմովի նախաձեռնությամբ Վարակալության հողը բաժանվել է վերացնել բոլոր վնասակ աշխատող գյուղացիական ընտանիքներին, իսկ հողը անհատույց բաժանել գյուղացիներին: Եթե այդ փորձը հաջողվի, առաջին կենտրոնի ուղեկցականի ողջ սարածում:

Լիսվան ու Ղազախստանը կխորացնեն սնտեսական համագործակցությունը

ՎԱՅՅՊԵՐԱ, 10 09.08.1994, ՓՍՍ: Ղազախստանն ու Լիսվան համաձայնագիր են ստորագրել առևտրա-տնտեսական համագործակցությունը խորացնելու վերաբերյալ: Բրազուսական ու Նազարբաեյը դաշինքային խորացնելու են ձեռք բերել նաև համատեղ դաշինք մղել հանցագործության դեմ: Նազարբաեյն այժմ գտնվում է Կալաթդաշում, որ նա ենթադրաբար համաձայնագիր կստորագրի քաղաքային այս նախաձեռնության օգտագործելու վերաբերյալ:

Մոլդավայի դաշնակցության ղեկավարը լավատես է

ԲՈՒԿՆԵՎ, 9 09.08.1994, ՌՈՒՄԻՆԻԱ: Այստեղ սկսվեց ռուս-մոլդավական բանակցությունների 10-րդ փուլը, որոնք նվիրված են Մոլդավայի սարածից ռուսական 14-րդ բանակի դուրսբերման դաշինքների ու ժամկետների և դրա կարգավիճակին: Մեկ քաղաք առաջ դուրսբերման խնդիրը լինում էր Մոլդավայի անվտանգության բարձրագույն խորհրդի նիստում: Բանակցություններում Մոլդավայի դաշնակցության ղեկավար, արտգործնախարարի առաջին տեղակալ Լիդիայե Օստոլեպուկու հույս հայտնեց, որ այս անգամ կողմերին կհաջողվի խելամուռ փոխզիջման հասնել բանակի դուրսբերման ժամկետների հարցում:

ՏԱՅԻՎԱՍՍԸ

Նոր փաստեր հաղափարական դաշնակցության մասին

ԳՈՒԵՆԱՐԵ, 10 09.08.1994, ՄԱՍԻՔ: Քաղաքացիական դաշնակցության հետևանքով Տաջիկստանի 6996 հազար հաղափարներ հարկադիր գաղթականներ են դարձել իրենց հանրապետությունում, 60 հազար հայտնվել են Աֆղանստանի սարածումում, չճշգրտված է ԱՊՀ երկրների սարածում: Այդ փաստերը մամուլի ասուլիսի ժամանակ հրադարակեց Տաջիկստանի աշխատանքային կոմիտեի նախագահ Զուլխարալի Նուրախովը:

Նրա խոսքերով, ռազմական գործողությունների հետևանքով լիովին կամ մասամբ ավերվել է ավելի քան 36 հազար տուն, 230 հազար մարդ կորցրել են աշխատանքները, 52 հազար երեխա դարձել են ծնողազուրկ: Տաջիկստանի սնտեսական հասցված ընդհանուր վնասը գնահատվում է ավելի քան 14 տրիլիոն ռուբլի:

ՆԵՇԿՆԱ

Չոհար Գուդանի վարչակազմի օրերը հաշված են

ՄՈՍԿՎԱ, 10 09.08.1994, ՄԱՍԻՔ: Չոհարի Հանրապետության ժամանակավոր խորհուրդը սարածել է դիմում Կովկասի ժողովուրդներին, որում մասնավորապես հաստատվում է, որ Չոհար Գուդանի վարչակազմի օրերը հաշված են:

«Չոհարի ժողովուրդի բարի անունը վերականգնելու ճգնաժամ» մասին է ասվում ժամանակավոր խորհրդի մի այլ դիմումի մեջ, որը կամ բոլոր կուսակցություններին, հասարակական բարձրագույնը և Ռուսաստանի ժողովուրդավարական ուժերին: Խորհուրդը Չոհարի կյանի բոլոր դարձերի ճգնաժամը, սնտեսական փրկումը, կոտորույթի և հանցագործությունների, ժողովրդի աղիասացումը վերագրում է Չոհար Գուդանի վարչակազմի կատարման արյուններին:

Ժամանակավոր խորհուրդը կոչում է բոլոր չոհարի արյունահեղությունը Չոհարի և հաստատում, որ ինքի բավարար ուժեր ունի, որոնցի վերջին Գուդանի վարչակազմին:

Մոսկվայի չոհարի համայնքի ժողովի մասնակիցները իրենց արկաբանությունը հայտնեցին Չոհարի կյանի խորհրդի գործողություններին ու որոշումներին, շեշտելով Գուդանի աղափարականության «դա-

մական» անհեռանկարայնությունը:

Ժողովը մերժեց չոհարի կյանի խնդիրը «նորարարական դաշնակցության սանձազերծելու միջոցով» լուծելու ցանկացած փորձ: Ռուսաստանի ղեկավարությունը և չոհարի կյանի ժողովրդին ուղղված ժողովի դիմումի մեջ կոչ է արվում Չոհար Գուդանին և նրա մեծավորներին «զիսակցել իրենց հաղափարական դաշնակցությանը և արժանապատիվորեն հեռանալ հաղափարական առաքելից»:

Ժողովը Ռուսաստանի ղեկավարությունից խնդրել է բոլոր չոհարի միջամտություն և լուծել Չոհարի խնդիրները հաղափարական եղանակներով:

Գրգռի ժամանակ Ռուսաստանի խորհրդարանի նախկին նախագահ Ռուսլան Խաբոլաչովը «Իզվեստիա» թերթին զված հարցազրույցում հայտարարեց, որ «Հանրապետության բնակչության 99 տոկոսը այի դաստիարակում իր նախազգային, այդ դաստիարակված վարչակազմը դաստիարակված է»:

«Ես չեմ կարծի որ այսպիսի Չոհարի իշխանություններին և ընդդիմություն միջև փոխհարաբերությունների խնդիր կարգավորմանը», բարձրակարգ նա, բացատրելով Գրգռի իր այնպիսի մտադրանքը:

ԲԱՇԿՈՐՄԱ

Ամբարտակի ձեղման հետևանքով կան մարդկային զոհեր

Լույս երկուսուսուրի գիծերը լեռնային երկաթուղու անձրևների հետևանքով ձեղմանը Բեյլորեյից 35 կմ հյուսիս գտնվող լեռնային մեծ քամարի ամբարտակը: Ինչպես հայտնեցին «Իզվեստիա Բաշկորտոստան» թերթի խմբագրությունից, այնպիսի 5 մետր լայն քուրը ողողել է Տիրյան ավանը: Ըստ նախնական տվյալների, քուրը ֆեյ-սարել է 120 տուն, կան զոհեր և վիրավորներ: Վնասվել են հեռախոսակաղը, ճանապարհները: Այլ տվյալներով զոհվել է 11 մարդ, մոտ 80 մ կ անհետ կորել են: Մասնագետների կարծիքով, բաց փոքր է այն բանի հավանականությունը, թե անհետ կորածները ողջ կլինեն: Լիովին ֆանդվել են 300 տուն և 2 կամուրջ: Աղետի վայր է ընկել Բաշկիրիայի նախագահ Մուրրազա Ռախիմովը հասուկ հանձնախմբի հետ, փրկարար բրիգադներ են ուղարկվել Բաշկիրիայի արքիտ Երաններին և հարեան Չելյաբինսկի մարզից: Տարեային

աղետից տուժած բնակչությանը ցույց է տրվում օգնություն: Օրինակից զրկվածներին քուրարկում է կացարան: Պատճառված վնասի չափերը որոշվում են:

Օգոստոսի 10-ի դրությամբ ջրի մակարդակը բարձրացավ իջնում էր: Առավոտյան հայտնաբերվել են ջրի չափ մնացած 15 անձանց ղյակները: 66 մարդ համարվում է անհայտ կորած: Վրաի վայրում այժմ աշխատում է օդերևիվ որոնող խումբը, որ կազմված է Բաշկիրիայի և Գաբոնի մասնագետներից, ընդհանուր առմամբ ընդգրկված է 1500 մարդ: Փրկարար աշխատանքների համար կողմնակցվել են 2-3 օր: Պատճառված վնասները, առանց հաշվի առնելու Բեյլորեյի մեծապարտական կոմբինատի սխիտոլական դարադուրը, ՌԳ արտակարգ իրավիճակների նախարարությունը գնահատել է 6 մլրդ ռուբլի:

ՌՈՒՄԻՆԻԱ, ՓՍՍ

ԱՇԿԱՐԱ

Թուրքմենները միմյանց չեն բանտարկում

ԱՇԿԱՐԱ, 9 09.08.1994, ԱՌՅԱՆ ՏԱՄԻՆԻԱ: Ինչպես հայտնեցին Կենտրոնական Ասիայում մարդու իրավունքների դաշնակցության լրատվական կենտրոնում, Թուրքմենստանի նախագահ Սափարուդդին Լիյազովը երկրի նախարարների կաբինետի ընդլայնված նիստում, որը տեղի է ունեցել կառավարության մեղադրանքով փոխվարչապետ, նավթի ու գազի նախարար Նազար Մույունովի, գյուղատնտեսության ու դարբնի մախարա Փայգիզբեյի Մեյլեդովի դաշնակցության առիթով, հայտարարել է. «Նրանք արժանի են բանտարկության, անյալ բան են գողացել, բայց զեղեցիկ չի լինի, եթե բուրժուականները միմյանց բանտարկեն»:

Մարդու իրավունքների դաշնակցության լրատվական կենտրոնում նաև ընդգծեցին, որ ավելի վաղ բանտարկությունից ազատվել էին երկու գող զենեակներ, որոնք ենթարկվել էին լուկ դաշնակցության իրենց:

Նիքագոգային

Ֆրանսիայի խոշորագույն դրամատուրգ մեկը «Կրեդի Լիոն»-ն իր Եվրոպայի համաժողովում հետևողականորեն մեկնաբանություններ հետևանքավոր կորցրեց 2.5 միլիարդ դոլար: Դա Ազգային ժողովին ասելուց անհրաժեշտ դրամատուրգական հասույի հանձնաժողով հետևողականորեն համար: Ըստ մեկնակցի մեկ «Փեխն» ընկերության դատարանում, քիզեման Մախ Տերն խոստովանեց, որ մեծ գումարներ է ներդրել ամերիկյան «Թրիանգլ» ֆրանսիական ընկերություն հենց ֆրանսիացիների գնման

և՛ գործառնության անվանումով: «Արդյունքում երկրի նոր կառավարությունը գլխավորեց... բազմիցս խաղախոսություններում մեղադրված, սակայն մեծապես դուրս դրժնող հեռուստասեսային մագնաս և ֆինանսիստ Միլվին Բերտոլեոնին, որի հետ իշխանության եկան նեոֆաշիստները: Վերջին ամիսներին սկանդալները կծիկը գլուկեց հասավ նույնիսկ մինչև Բիշանիս և Գերմանիա, որոնք կարծես ներսկա չլին անօրինակությունների բացթողնելը: Վերջերս դարձվեց, որ Լոնդոնի մի շարք բա-

նր նրանց համար երտաբար ըստ մեղադրանքների հասնելը ամենաանվավթած է: Կառավարության ներսկա են բողոք անկախ սեռից, սառից և դիմից: Որո՞նք են կառավարության արամման դասնառները: Առաջինը «ասոր դասերագմի» ավարտը, որը Ես երկրների և մախեստապ Իսախային լարվածության մեջ էր դառնում: Այնտեղ կառավարությունը դիտարկեց համակարգ դարձնելը բացառություն էր Արևմուտքի ամենախոշոր կոմիտեի դիմակայելու անհրաժեշտությամբ: Այժմ, նր կո-

ԵՎՐՈՊԱ

Կառավարությունը դարձել է հասարակական կառուցվածքի անբաժանելի մասը

նախօրյակին, որից հետո բաժնետիրները գինը շեղակարեն բարձրացել էր: Ավելին, գաղթի ժամանակ դասապարտ գործարքի մասին տեղեկացվությունը Տերն սոցիալիստական կուսակցությանը մոտ մարդը, ստացել էր... նախագահ Ալիստանի բարեկամ ուն Ալեյայից: Արդարադատության լեզվով դա կոչվում է մատաչողական տեղեկացվության օգտագործում անձնական Ես սանալու նույնատիպ:

դամասերում, որոնք ավանդուհան Բիշանիսի օգտին, հաղափայտական նույնատիպ օգնությունը բնակարաններ էին գնվում... դատախազական ընտրությունները վաճառելու համար: Խոսքը 36

մոնիսական ստատուսի ալեյն չկա, Իսախան ավելի Ես նման է ոչ թե երկարաճի կոլեկի, այլ վարձանորի: Երկրորդ դասնառը ունեի նոր դատավարումն է աշխարհում: Ա-

Իստատուսիցները վերադարձնում են գրեթե ամենալուրջ հարցանական ճգնաժամը սոցիալիստական կուսակցության իշխանության գալու դրակից: Այդ ճգնաժամը կառավարությանն է խառնված: Խորհրդարանային հանձնաժողով կանչելու նախօրյակին արտասանման վախճակ Իստատուսի հաղափայտական գվարդիայի նախկին սնորեն Լուիս Ռոդոլֆ: Ինչպես գրում է «Դիալոգ»-ը, այդ դասնառն «կառավարումն ասանում բողոք կողմնից, սուրբ էր դրել դիտարկեց դասնառների հասկացման վրա և հանցագործ աշխարհի դեմ յուրաքանչյուր դայաբան կուսակց էր հակադասական կառուցվածք»:

միլիոն ֆունտ ստեռլինգը վաճառելու և ես 7 միլիոնի անօրինական վճարման մասին է, որը լուրջ «վաճառքներին» վերաբնակեցնեն այլ ընտրատարածներում: Ինչ վերաբերում է Գերմանիային, ապա այնտեղ Եստունակվում են կուսակցությունների անլեզու ֆինանսավորման մեղադրանքները:

վաճառվեց հզոր ռազմադրոնաբերական ընկերությունների դարաբերան և կազմակերպված բանվորական Եստունը:

Կառավարությունը կարծես թե իշխում է եվրոպայում ամենուրեք: Երիտասարդ դեմոկրատները սոցիալիստներից դակա չեն «վերցնում», կենտրոնականները հանրապետականներից հետ չեն ընկնում, ազատականները դատարանողականներին: Մյուսներից նվազ են վարկաբեկված կոմունիստներ և նեոֆաշիստները, այն էլ այն դասնառով,

Վերջապես, երրորդ դասնառը արժեքների կրուսան է, հոգեկան ճգնաժամը: Իսախանի լարվածներից մեկը, օրինակ, այցելել էր 98 խոստովանախոյրերի, ներկայանալով որդես շարտիս կառավարի: Այն հարցին, թե իրեն անհրաժեշտ է դասախոյր սոցես կանգնել, «անհրաժեշտ է» դասախոյրներից միայն մի բարձրաստիճան հոգեբանական: Այսօր հերոս են դասնում ոչ թե գրողներ, ոչ թե բարոյախոսներ և հաղափայտներ, այլ արկածախնդիրներ և խաբերաններ: Որքան խոշոր, այնքան հանրաճանաչ: ՈՒՄ, 30 հուլիս

ՏԱՐԱՆՈՒՄ

Թուրքերը «Մոսկվիչ» են վաճառում ռուսներին

Ռուսաստանի հետ առևտրում բուրքերը նախանձելի են արտադրություն են գուցաբերում: Վերջին արիներին դիտարկությունը և մասշտիվ գնների դասնառով ռուսական «Լադա-Մամարա» մարդասար ավտոմեքանակները ողողել էին բուրքական Եստուն և երև շարի անընդմեջ ամենաԵս վաճառվող մեքենաների համարվ էին վաչելու: Ես անա բուրքական Եստուն բափանցեց նաև «Մոսկվիչը»... այնտեղից կրկին Ռուսաստան վերադարձնալու համար: Ինչպես բուրքական Անաստիսական գործակալության րդակցին կայանել է Թուրքիայում «Մոսկվիչների» վաճառքի մեծա-

նորին իր ձեռքում դառնող Հուսայն Օզադըլուն, Ռուսաստանում 5 հազար դոլարով վաճառվող «Մոսկվիչներ» Թուրքիա են ներմուծվում 2500 դոլարով: Մեծ, ասում է Օզադըլուն, այդ նույն ավտոմեքենաները արտանդիկ առևտրի Եստունակներում վերավաճառում են ռուսներին: Ավտոմեքենա գնելու ցանկացող Ռուսաստանի Դաճությունը հաղափայտներին «Մոսկվիչը» Աստուրություն վաճառվում է 2995, իսկ Տրադիցունում 3300 դոլարով: Հեռախոսը կլինել իմանալ, թե սույն փաստի առիթությամբ ինչ են մտածում Ռուսաստանի Դաճության հմուտ սննսագետները: Մ. Բ.

Իսլամական բերքերն արգելվեցին

Փարիզ, 10 09.08.1994, ՓԱՍ: Ֆրանսիայի ներքին գործող նախարար Եստուն Պասկուան հասույ դեկրետով արգելեց 5 իսլամական բերքերի արտադրությունը Եստուն փայտում: Դրանցից երկուսը սոյազվում են ֆրանսերենով, երեքը արաբերենով: Դեկրետում նախատեսվում է, որ արգելված բերքերը սոյում են հակաարեւմտյան և հակաֆրանսիական հողվածներ, միաժամանակ կոչ անելով անարեւելական գործողություններին:

Բոսնիայի բնակչությունը 1/3-ով կհրճավել է

ՄԱՐՍԵՎՈ, 10 09.08.1994, ՓԱՍ: Ըստ մի դոկտորական հետազոտության արդյունքների, դասերագմի 28 ամիսների ընթացքում երկրի բնակչությունը 1/3-ով կհրճավել է: Այժմ Բոսնիայում մնացել է մոտավորապես 3 մլն բնակիչ:

ԱՌԵՎՏՐԱ - ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԲԱՆԿ

ՎՍՈՒՅՔ

Բանկը 1993թ. գործունեության արդյունքներով ստացել է եկամուտ 484.1 մլն. ռուբլի: Ըահուրաբերությունը կանոնադրական ֆոնդի միջին տարեկանի նկատմամբ կազմել է 322.5%: Բաժնետերերին վճարվել է դիվիդենտ 206%: Բանկը ունի տարադրամի գործառնությունների արտոնագիր / արտոնագիր 7. 28. 20.12.93 թ. / Այսօր «ԱՎՈՒՆԵ» ԱԲԲ-ը իրավաբանական և ֆիզիկական անձանցից պայմանագրային հիմունքներով ընդունում է դրամի և տարադրամի շտապ դեպոզիտներ մեկ ամսից մինչև մեկ տարի ժամկետով ու վճարում է հետևյալ դրույքաչափերը՝

դրամով	տարադրամով ԱՄՆ դոլ.
25%	1 ամիս 5%
81%	3 ամիս 18%
210%	6 ամիս 46%
450%	9 ամիս 85%
960%	12 ամիս 144%

«ԱՎՈՒՆԵ» բանկը երաշխավորում է Չեր ավանդների անըողականությունը և հուսալիությունը: Ավանդների չափը չի սահմանափակվում: Մանրամասն պայմանները նշված են հաճախորդի և բանկի միջև կնքվող դեպոզիտային պայմանագրում: Ողջունում ենք մեր հաճախորդներին և սպասում ենք Չեզ հետևյալ հասցեով. Երևան, 375070, Ե.Քոչարի, 13, Պետական հանրախանութի մոտակայքում, «Ոիզա» գաստրոնոմի հարևանությամբ: Սեր հեռախոսներն են՝ 55-27-53, 55-78-09, 55-13-09 Աշխատանքի ժամերն են՝ 9.00 - 13.00 Դանգստյան օրերը՝ շաբաթ, կիրակի:

ԱՅԿԱԿԱՆ ԱՎԻԱՌՈՒՂԻՆԵՐ

ԶՎԱՑՈՒՑԱԿ

1994 թվականի օգոստոսի 1-ից մինչև օգոստոսի-31-ը

Օրերը	Օդանավ	Մեկնում ժաման	Չվերք	Կարտակալեծող	Չվերք	Մեկնում ժաման
2-4-6	ՅՈՒ-154	08.00	10.55	Ք3 1241	ԱՅՈՒՆԲ	Ք3 1242 12.10 18.30
1-3-5	ՅՈՒ-134	08.20	11.25	Ք3 7117	ԱՅՈՒՆԲԳՆ	Ք3 7118 12.25 13.45
2-4-6	ՅՈՒ-154	08.00	14.00	Ք3 1241	ՔԵՆՏՐՈՆ Չ	Ք3 1242 09.00 18.30
2-4-6	ՅՈՒ-154	12.50	21.00	Ք3 7095	ՆԱՅՏՐՈՒՆՈՒՄ	Ք3 7096 23.00 06.35
2-4-6	ՅՈՒ-134	08.00	10.15	Ք3 106	ՔՅՆՆՍՆ	Ք3 106 11.45 13.10
1234567	ՅՈՒ-154	08.20	09.00	Ք3 910	ՄՈՍԿՎԱ	Ք3 909 10.20 12.45
2-4-6	ՅՈՒ-154	12.00	18.15	Ք3 894	ՄՈՍԿՎԱ	Ք3 893 19.50 22.15
123-47	ՔԼ-86	12.00	18.15	Ք3 900	ՄՈՍԿՎԱ	Ք3 899 18.50 22.40
2-4-6	ՅՈՒ-154	08.20	19.45	Ք3 7091	ԼՆՊՆՏՐՈՒՄ	Ք3 7092 22.45 02.55
2-4-6	ՅՈՒ-134	12.50	18.00	Ք3 7207	ՈՒՆՏՐՈՆ	Ք3 7208 23.00 06.30
2-4-6	ՅՈՒ-154	12.00	18.15	Ք3 9037	ՄԱՍՏՐԱ	Ք3 9036 21.00 27.30
2-4-6	ՅՈՒ-154	11.00	17.15	Ք3 9015	ՊԵՏԵՐՈՒՊՈՐՏ	Ք3 9016 19.30 22.50
1234567	ՅՈՒ-134	07.30	08.45	Ք3 7167	ՄՈՂԻ	Ք3 7168 10.45 12.00
2-4-6	ՔԼ-86	04.05	10.00	Ք3 9827	ՓԱՐՊ	Ք3 9828 21.00 04.00

Օրերը	Օդանավ	Մեկնում ժաման	Չվերք	Կարտակալեծող	Չվերք	Մեկնում ժաման
1-3-5	ՅՈՒ-40	10.45	11.35	ՔՈ-27	ՔՈՒՐՄԻ	ՔՈ-28 13.35 14.25
1234567	ՅՈՒ-40	08.00	09.30	ՔՈ-45	ՄԻՆ-ՎՈՂԻ	ՔՈ-46 11.30 13.00
1234567	ՅՈՒ-40	11.30	12.00	ՔՈ-43	ՄԻՆ-ՎՈՂԻ	ՔՈ-44 16.00 16.30
1234567	ՅՈՒ-40	14.30	16.00	ՔՈ-47	ՄԻՆ-ՎՈՂԻ	ՔՈ-48 18.00 19.30
1234567	ՅՈՒ-40	08.30	10.15	ՔՈ-17	ՍՏԱՎՈՂՈՒՄ	ՔՈ-18 11.45 13.30
2-4-6	ՅՈՒ-40	14.45	18.30	ՔՈ-3	ՍՏԱՎՈՂՈՒՄ	ՔՈ-4 18.45 20.30
2-4-6	ՅՈՒ-40	09.00	10.15	ՔՈ-29	ՎԵՐՊՈՒՆՆԱՍ	ՔՈ-30 11.45 13.30

Օրերը	Օդանավ	Մեկնում ժաման	Չվերք	Կարտակալեծող	Չվերք	Մեկնում ժաման
2-4-6	ՅՈՒ-134	08.00	07.30	ՔԲ-7249	ԿՐԱՍՆՈՂՐ	ՔԲ-7250 09.00 10.30
2-4-6	ՅՈՒ-134	11.30	12.40	ՔԲ-7245	ՄԻՆ-ՎՈՂԻ	ՔԲ-7246 19.45 20.45
1-3-5-7	ՅՈՒ-134	08.45	13.30	ՔԲ-928	ՄՈՍԿՎԱ	ՔԲ-919 16.05 19.30
2-4-6	ՅՈՒ-134	11.30	16.50	ՔԲ-7245	ՍԱՄԱՐԱ	ՔԲ-7246 17.50 20.45

* ժամանումը հարցող օրը

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմեք՝ ՎԱՊՐԱՆԵՅԱԿՆԵՐ ԿԱԾ ՉԵՐ ՃԱՆՈՒՐՈՂԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼԻՈՒՄ: Դեռ, 53-05-82, 53-06-62

ԱՇԽԱՏԱԿՐԻՔ

ՀԵՌԱԿՍՏ

Հայկական հեռուստատեսությունը կանցկանցնի կիրումարսին

ԵՐԵՎԱՆ, 9 09.08.1994, ՓՍՍՍ: Հայաստանի Ազգային ֆիլմադարանի սնորհն Գարեգին Չափոյանը հայտնեց, որ 95 րվականին կինոյի ստեղծման 100-ամյա երբեյանի կադրակազմը հայկական հեռուստատեսության հետ համատեղ Ազգային ֆիլմադարանը սկսում է սարելան կինոմատարան: Ըստ նախնական դաշմանավորվածության, ֆիլմադարանի հավաքածուից հայկական հեռուստատեսությանը արտադրված մեկ

անգամ կցուցադրվեն համապատասխան կինոյի գլոբալիզացիաները: Բացի միջազգային մասնաշաղկապ կինոյից հայկական կինոն ներառվում է Հայաստանում, եւ արտերկրում ստեղծագործված հայ կինոնեմատոգրֆի ֆիլմերը: Գարեգին Չափոյանի կարծիքով, սա ես մտադիր է հայ հանդիսատեսին ներկայացնելու մինչեւ օրս նրան անհայտ կինոյի լավագույն էջերը:

ԱՆՇՈՒՄԱՐՉ

Հանդիպում Դերենիկ Դեմիրճյանի քանդակարանում

ԵՐԵՎԱՆ, 8 09.08.1994, ՓՍՍՍ: Դերենիկ Դեմիրճյանի քանդակարանում կայացավ «Հիւսիսային օր», որի նպատակն էր անդամատաների հիշողություններով վերականգնել Դեմիրճյանի դիմանկարը: Այդ նպատակով քանդակարանի սնորհները գրովի հարկի սակ էր հավաքել Սերո Խան-զանյանին, Սիլվա Կառլոսյանին, Նաիրի Չափոյանի ֆիլմերը Անժելա Մեխակյանին, Դերենիկ Դեմիրճյանի զարմիկին Հրայր Շիրինյանին, գրականության ուսուցիչ Լևոն Գեղեճյանին:

«Հանդիպում էր առիթ ստեղծվեց հավաքելու եւ մտերմիկ մրցույթում խոսել Դերենիկ Դեմիրճյանի մասին: Մենք դեռ էր հարավը ավելի դժվար էր, քան հայրենիքը... Ասելիքս դի դայերի առիթով ասել է մեծ գրողը: Կարծում եմ, այս խոսքերն այսօր մեզ համար չափազանց արդիական են», ճեց Սիլվա Կառլոսյանը: Հանդիպման ընթացքում Յուրի Ամիրճյանը ներկայացրեց Դերենիկ Դեմիրճյանի «Հայր» էստե:

ԹԱՆՂԱՐԱՆ

Հայաստանի քանկը կազմակերպում է դրամագիտական քանդակարան

ՀՀ կենտրոնական քանկը բնակչությանը 500 դրամ ընդհանուր գումարով գնել է մոտ 400 հին մետաղադրամ ու թղթադրամ, որոնք երբեք էր ցրականության մեջ են եղել Հայաստանի տարածքում: Դրանցով կազմակերպվում է դրամագիտական քանդակարան:

Ազգադրամային ինստիտուտի մասնագետներ, ամսական 3 անգամ հավաքվում են, դարձում մետաղադրամների ինֆորմացիոն քանդակարանի հավաքածուի մեջ արդեն կան մ. ք. ա. 2-րդ դարից մինչև 20-րդ դարի սկզբը հասված մետաղադրամներ: Ենթադրվում է, որ դրամագիտական քանդակարանը կգործի եկող տարի կեսերից, համադրվելով դրամագիտական կենտրոնական քանկի շտաբի հետ:

ԱՄՍՐ

ԸՆԹՅՈՒՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հիմնադրամն օգնում է կարիքավորներին

Գայանե Մանուկյան-Մելիքյան կրթական հիմնադրամը ԱՄՆ-ի եւ Կանադայի Արևելյան բնակավայրում առաջնորդարանի կազմակերպումներով գոյացած գումարների միջոցով տրամադրում է ամենամյա դրամական օգնություն այն զուկված ազատամարտիկների ընտանիքներին եւ միայնակ ծներին, որոնք նախադեպ գրանցված են հիմնադրամի գրանցանյակում: Հիմնադրամի գործադիր սնորհն Մեղեյ Հարությունյանը հայտնեց, որ երեխա ունեցող ընտանիքները, որոնք բնակվում են 720 Լ, ամսական առնում են 1200 դրամ, չունեցողները՝ 636 ընտանիք՝ 600 դրամ, միայնակ ծները՝ (2500 մարդ) 300 դրամ: Նման գործունեություն հիմնադրամն սկսել է դեռ 1993թ. հունիսից: Հիմնադրամն սկսել է ծավալել նաեւ հրատարակչական գործունեություն հեղինակներին օգնելու նպատակով: Արդեն լույս են տեսել Ռաֆայել Մարտիրոսյանի «Հայկական զինանշաններ», Երեսուցի Մանուկյանի «Թափի Երեմի արկածները» գրքերը: Ընտանիքում լույս կեսնի Բագրատ Ուրուբաջյանի նոր աշխատանքները՝ նվիրված Արցախի ազատամարտիկներին: Գայանե Մանուկյան-Մելիքյանի հիմնադրամն ստեղծվել է 1992թ-ի աշունը, ներկայումս Լիբանանում է Հայաստանի գործերի ժամանակավոր հավաստագրող Երվանդ Մելիքյանի կողմից, ի նպաստով վաղաժամի կնոջ Գայանե Մանուկյանի:

ԼՏ

ՀԱՄԱՌՈՍ

Այլազգիների կրթական գործը

Վերջերս 77 լուսավորության նախարարության Արսալին հարաբերությունների վարչության ղեկավար Սարգսյանի նախաձեռնությամբ անցկացվեց Հայաստանում ազգային փոխմասնությունների խորհրդակցություն, որին ներկա էին եզդիների, հույների, ասորիների ներկայացուցիչները: Խորհրդակցության նպատակն էր կորոզիցացնել ազգային փոխմասնությունների կրթական գործը, հասկալու զանազան ծրագրեր, որոնք նրանք արդեն արդեն կենտրոնացված: Նախարարության մասնագետները գլխավոր վարչության մասնագետ Գյուլնարա Ավդոյանը հայտնեց է, որ դարաքաղյան շրջանից զուգընթաց կազմավորվել է Համահայաստանյան եզդիների ազգային միությունը, որի հիմնական նպատակներից մեկը մայրենի լեզվով դասագրի ստեղծումն է:

Մուսկվա ժամանեց Էռնեստ Ենիզլիսյանը

ՄՍՎՄ, 8 09.08.1994, ՌԻԱՄՆՍԿ: Էռնեստ Ենիզլիսյանի անցյալ կրթական ժամանել է Մուսկվա: 70 ամյա վարդեսի այդ կարգադրանքի մինչեւ օգոստոսի 16-ը: Այդ ժամանակահատվածում նա նպատակ ունի հանդիպել Ռուսաստանի վարչակազմի մի Էրմ դասախոսուհու անձնակազմին: Հավանական է, որ գրույցների թեման հիմնականում կլինեն ստալինյան զոհերի հուշարձանները: Մուսկվայում կհանդիպի Մուսկվայում ծնունդ առնող Մուսկվայում: Էռնեստ Ենիզլիսյանը 1976 թ. արտագաղթել է Եւրոպա, ապա ՄՍՄ: Կոլումբիայի համալսարանի դոկտոր է, մեծական քննադատը Լյու Յոնգ է:

«Այս քառույթը մեր պիտակայունն է: Մեր սերը չէր սկզբնապես կադրակազմի մեջ: Մենք սիրում էինք մեր գործը, իրար, ասաց քառույթի սնորհն, զերասանների Թամար Հովհաննիսյանը: Ամեն սեր ունենում է իր զավակը, եւ այս քառույթը մեր զավակն է: Նրա ծնունդը Եւրոպայում էր սեփական շնորհից: Ըստ դատան էր նաեւ նրա մանկությունը: Երեխայի համար արդ կորցնելը մեծ դժբախտություն է: Եւ ամոր կյանքը մորը, այսինքն ինձ, երբ կորցնեմ, չտեսնեմ իր երեխային: Ես անդունդի մեջ էի,

կավարելի եմ ներագիտակցությունը: Ես ուզում էի, որ այս քառույթն մենք մի մարդ, Մարդ մեծատաղ, որ նախ եւ ասաց ցանկանալով զրոյանել եղանք: Ես այդտեղ չկասկածեցի Արմենին: Մենք Լուս Անգելյանի «Շրջադաս» ամսագրին սկսեցի իր վերջին հարցազրույցում, հարցին, թե ո՞ր բնագործը ներին են նախադասվություն սալիս Հայաստանում, դասախոսել էր. «Արմեն Էլրակյանին եւ Արմեն Խանդակյանին» (Հարցազրույցը շարունակվում է «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթում): Երբ Մենք մտադարձ, ես որքան

գում: Ուշագործյան էր արժանացել ու հղվել ներկայացման յուրաքանչյուր դեպք: Թատրոնի փոքր հանդիսատեսը եւ թեմը, որոնք բոլորովին նման չեն ժամանակակից քառույթների բնույթին ու հանդիսատեսներին, շնորհիվ եղած թեման անհարմարությունների, ներկայացումը դարձրին առավել կամերային, առավել արժան: Ամերկյան այդ ոլորտն «Արխիսակալում» հնչեց «ամերիկեցի», արդիական, միևնույն ժամանակ խիստ «հայերեն»: Վարդես դերակատարները հանդիսատեսին տարափոխելին Ռիեդիկների գողերի

Արխիսակալան քառույթի վերածնունդը՝ պրեմիերա

Մենք Մկրչյանի արխիսակալան քառույթի ճակատագրի հանդեպ կասկածների ժամանակն անցավ, քառույթն օրերս օրերս ունեցավ Երեւանի Ռիեդիկների «Արխիսակալան» քառույթի և Երեւանի Հովհաննիսյանի 1988 թ. ստեղծած քառույթ (որն ասային սեփականակալան էր), մեծ զերասանի մահից հետո հայտնվել էր վարչական եւ սեփական փառաբանների քիչովում: Ծնայած քառույթի կինոմատոգրֆի իրավիճակը օրերս օրերս դեռապես մոռցել էր, բայց դեռապես Մենք Մկրչյանի կինոգրքի օրա քառույթական գոյքը համարելով էր սաղանդակող դերասանների հա մեկ գոյքով Ենիքի Խեռանյան, Տիգրան Լեւոնյան: Եղանակ իր համախոսների հետ դասվելով դուրս եկավ ոչ քառույթական եւ քառույթական փորձություններից, եւ անստեղծ ներկայացում, ստեղծագործություններ: Այսինքն, քառույթը Երեւանից էր...

Եւ կսակ էի փնտրում ու գտա, որ հենց այդ հարցազրույցն է Մենքի կսակը: Թող չափազանցություն

բնակարանն ու սխուր կանգը: Ի դեպ, ներկայացման համար հետոն կանույրը նվիրել է «Տարն» ֆեր

չինի, բայց Մենք Մկրչյանի օրերից երբեք դասախոսական քառույթն չէին գալիս, եւ երբ ես ելեցի էր այդ երկու անձնակալանություններին, որոնք եւ դասախոս եմ այդտեղ փնտրել այս քառույթի Երեւանից: Իսկ «Արխիսակալան» փառաբանել է «Արխիսակալանում»: Պիեսն ունի ընդամենը չորս գործող անձ Անանյան (Թամար Հովհաննիսյան), Թոմ (Տիգրան Լեւոնյան), Լուսինա (Լուսինա Լեւոնյան), Ջիմ (Հովհաննիսյան): Այդ չորս կերպարներն իրենց մեջ անփոփոխ են մի ամբողջ աշխարհ, չորս սեփական, չորս նպատակ, չորս էություն, չորս փիլիսոփայություն... Գործով եւ Արմեն Էլրակյանը: Արդյունքում քառույթն ամբողջական հոգեբանական հյուսված ներկայա

ման: Վերջերս հիմնադրված «Արխիսակալան» քառույթի նեմոտր Արմեն Էլրակյանը հայտնեց, որ այս քառույթն ստեղծվել էր անհրաժեշտ էր սերիլի դերասանների հետ, եւ որ այս ներկայացումը նրա նվիրել էր Մենք Մկրչյանի հիշատակին: Վերջերս փոխարեն ասեմ, որ դերասան Բագրատ Գրիգորյանը ուղղակի ընդմիջելով Թամար Հովհաննիսյանի հետ մեր գրույթը, ասաց. «Ես այս ներկայացումը դիտելուց ասացի դասախոսվում էի չորսի դասնալ եւ վերջ աշխարհ ներկայիս մոտայիկ մեթոդով առնելով ժամանակ: Մակայն ոլորտը նայելուց հետո հասկացա, որ արխիսակալան էր չեմ կարող բողոքել քառույթը...»:

ԱՐՄԱՄ ԵՎ ՄԿՐՇՅԱՆ

«Արխիսակալան» համաշխարհային «Արջիկ կայսարանը» թերեւս հաջողություն չունենա

«Արխիսակալան» կորոզիցացիան ներկայացրել է Լեւոնյան Կառլոսի հայկական «Արջիկ կայսարանը» կինոնկարի վերաբերյալ համառոտ գրախոսական, դարձելով նրա սեփականացումը: Զիլիկի օրաթերթում է Լուսինա Արմենյան, սնորհը Հարությունյանի հայտարարումը, սցենարի հեղինակներն են հայտարարում, Արմենյան, ժիւրյալ Փափազյանը, Սիլվա Ասատրյանը, երաժշտությունը գրել է Ալեք Տերտչյանը, օպերատորներն են Վրեմ Գեորգյանը եւ Արսո Մելիքյանը: «Արջիկ կայսարանը» հեռախոսի առ է այն մարդկանց մասին, որոնք ֆիզիկապես եւ իրենց հայրենի դուրս են մղված հասարակությունից: Գլխավոր դերակատարներն Արմենյան եւ Փափազյանը ծնվել են Եփրատում, որոնք հայրամասն են դարձել իրենց եւ իրենց ժամանակակից մասին դրամայի թե

մարտությունից հետո: Այս դրաման ծնվել էր հուսահատությունից, մասնագիտ

ական հիասթափությունից եւ երկուրդական արդյունքներից նրանց տեղեկացած մեակույթի հետ կապ գտնելու անհրաժեշտությունից: Ամբողջ կինոնկարի ընթացքում ժիւրյալը Լուսինյան գրած իր նամակներում դասնում է իր կյանքի անհարթ ամուսնությունն եւ իր փառքը: Գայն օրակալ դերասանի կենսաձեռնարկը: Մակայն օրաթերթն չի հարցրել քառույթային սցենարի ողջ էությունն ու գաղափարը: Պատճառի ծայրով ուղեկցվող տեսարանները քառույթական միջոցակ ու գործ են: Ալեքսանդր Ենիզլիսյանի ստեղծագործական արժանատի դերակատարումը: Անգլերենով հայկական կինոնկարը դասախոսված է սահմանափակ ցուցադրման եւ հեռու է կոմերցիոն հաջողություն ունենալու հավանականությունից»:

ԼՏ

